

VÝZVA K DÍLČÍMU PLNĚNÍ č. 6/2021

Smluvní strany

Česká republika – Ministerstvo obrany

Se sídlem: Tychonova 221/1, 160 01 Praha 6 - Hradčany
IČO: 60162694
DIČ: CZ60162694
Zaměstnanec pověřený jednáním: ředitel Vojenského historického ústavu Praha

Datová schránka: hjaavk
Adresa pro doručování korespondence: Vojenský historický ústav Praha, U Památníku 1600/2, 130 05 Praha 3 - Žižkov
(dále jen „objednatel“)

a

Mgr. Lucie Butcher

zapsaná v živnostenském rejstříku vedeném Úřadem městské části Praha 4
Sídlo: U Michelského mlýna 383/33, 140 00 Praha 4 - Michle
IČO: 72244933
DIČ: CZ7854302071

Datová schránka: z3333pz
Adresa pro doručování korespondence: Blanická 1008/28, 120 00 Praha 2 - Vinohrady
(dále jen „zhotovitel“) na straně druhé,

se na základě čl. V, odst. 5.1. Rámcové dohody o dílo ev.č. 80/5/008/2/2021-1241 ze dne 23.2.2021 (dále jen „dohoda“) dohodly na znění výzvy k plnění takto:

Předmětem výzvy k dílčímu plnění je:

a) závazek zhotovitele - na své nebezpečí a na svůj náklad dodat objednateli výzvu k dílčímu plnění dle specifikace v níže uvedené tabulce.

b) závazek objednatele - řádně a v čas dodanou službu převzít a zaplatit dohodnutou cenu.

Objednáváme u Vás:

p.č.	Název	MJ	Počet	Cena za 1 MJ [Kč]	Cena celkem [Kč]
1.	překlad textu z ČJ do AJ - text Expozice_02 (viz příloha), standardní lhůta, kategorie do 7 000 ZS	ZS	2 272	1,02	2 317,44

Doba plnění: do 5 dnů od doručení výzvy k plnění (dle Rámcové dohody).

Celková cena: se sjednává jako cena nejvýše přípustná cena za splnění dílčí výzvy k plnění, a to ve výši **2.317,44 Kč** (slovy: dvatisícetřístasedmnáct 44/100 korun českých). Zhotovitel není plátcem DPH. V takto stanovené ceně jsou zahrnuty veškeré náklady zhotovitele související s plněním smlouvy.

V Praze dne

V Praze dne

.....
Podpis a razítko objednatele

.....
Podpis a razítko zhotovitele

Datum:
2021.10.22
10:46:33 +02'00'

Datum:
2021.10.22
14:07:51 +02'00'

Text k překladu:

EX2-1A

Válka v době osvícenství

V českých zemích docházelo od třicetileté války do začátku vlády Marie Terezie sice k ničivým, nicméně jen pohraničním bojům. Plnou tíhu války zažili Češi, Moravané a Slezané až v této osvícenské době, kdy musela mladá panovnice čelit útoku Bavorska podporovaného Francií, Saskem a Pruskem. Zvláště ve válkách o rakouské dědictví v letech 1740–1748 se bezprostředně jednalo o integritu českého státu. Tereziánská vojska utrpěla od Prusů řadu porážek, přesto úspěšně dobyla zpět všechna území v Čechách a na Moravě a dokázala přejít i do protiofenzivy, která ale již tak úspěšná nebyla. Mír s Pruskem zaplatila Marie Terezie ztrátou většiny Slezska a celého Kladska. O revizi tohoto stavu se pokusila v bezvysledné sedmileté válce 1756–1763, kdy se Čechy a Morava opět staly jedním z hlavních bojišť. Zásadní vliv na kvalitu a velikost armády měly jak tereziánské, tak pozdější josefínské reformy, takže poslední střet s Prusy v letech 1778–1779 již vyzněl zcela ve prospěch císaře Josefa II.

EX2-1B1

České země v prvních světových konfliktech

Války nabraly v době osvícenství díky diplomatickým vazbám a spojenectvím celosvětový charakter. Nebojovalo se jen v Evropě, ale také v koloniích – v obou Amerikách, v Africe, v Indii i na světových oceánech. Během sedmileté války (1756–1763) přišla Francie o državy v Severní Americe, kde vznikla britská Kanada, Britové pak v Indii výrazně rozšířili nadvládu své Východoindické společnosti. Francie vrátila úder Británii podporou povstání v amerických osadách, z něhož se zrodily Spojené státy.

Habsburské soustátí a české země čelily největší hrozbě v letech 1740–1748 za válek o rakouské dědictví, kdy vážně hrozilo roztrhnutí zemí Koruny české do různých státních útvarů. Marie Terezie patřila mezi poražené vládcce a musela se vzdát Kladského hrabství a téměř celého Slezska ve prospěch Pruska, které se tím stalo další evropskou velmocí. Následná sedmiletá válka na tom nic nezměnila a válka o bavorské dědictví (1778–1779) také ne, přestože skončila rakouským vítězstvím.

EX2-1B2

Tereziánské a josefínské reformy

Za vlády Marie Terezie a Josefa II. došlo k řadě zásadních vojenských reforem. Ty se nesly v duchu vzdělávání a centralizace řízení a správy, a to nejen v armádě. Majitelé pluků pozbyli většiny původních práv a jejich vlastnictví se stalo jen čestnou funkcí. Vydán byl první centrální služební a cvičební řád a výstrojný předpis, došlo k zavedení konskripčního odvodního systému namísto původního verbovacího, a k ustanovení němčiny jako hlavní a jednotné velicí řeči. Z reformovaného dělostřelectva se stala integrální a rychle rostoucí součást armády, která do té doby fungovala v podstatě na cechovním principu. Došlo k založení vojenské akademie a vojenské technické školy, byly položeny základy generálního štábu a vojenské kartografie. Vznikly specializované a technické armádní jednotky (sapéři, minéři, polní myslivci atd.), funkční logistika včetně profesionálního vozatajstva i jedna z nejlepších světových vojenských zdravotnických služeb s lékařskou akademií.

EX2-1B3

Obranná soustava a sedmiletá válka

Po válkách o rakouské dědictví (1740–1748) a ztrátě většiny Slezska a celého Kladska vyvstal problém zajištění severní hranice monarchie, neboť s odstoupeným územím bylo ztraceno i pět významných pevností. Proto byla zahájena výstavba dvou nových moderních pevností – Terezína a Josefova. Opraveny a modernizovány byly starší pevnosti Brno, Olomouc, Hradec Králové, ale také Cheb, Uherské Hradiště a částečně i Praha. Výraznou roli v obraně země hrála také polní opevnění v průsmycích a na říčních liniích.

Sedmiletá válka (1756–1763) opakovaně zasáhla české země, které se staly hlavním bojištěm v letech 1756–1758, a menší válečné operace zde probíhaly i v následujících letech.

Největším střetnutím celé války se stala bitva u Štěrbohol. Při následném obléhání Prahy bylo město vystaveno nejtěžšímu dělostřeleckému bombardování ve svých dějinách. Prusové z Čech roku 1757 ustoupili poté, co je rakouská armáda porazila v bitvě u Kolína, která se zapsala do dějin jako první porážka krále Friedricha II.

EX2-2A

Koaliční války proti Francii

Velká francouzská revoluce se stala zásadním mezníkem nejen pro vývoj společnosti, ale ve svém důsledku vedla také k rozsáhlým změnám v organizaci evropských armád. Rakouská armáda, a s ní i čeští vojáci, patřila roku 1792 k nejlepším na světě. Přesto žádné z vojsk „starého světa“ nebylo připraveno na konfrontaci s revoluční francouzskou armádou, která se neřídila navyklymi standardy. Již během první koaliční války zazářila hvězda talentovaného Korsičana Napoleona, který si získal aureolu neporazitelného vojevůdce. Boje proti Francouzům a jejich spojencům zasáhly v letech 1805, 1809 a 1813 i naše země a vyškolily legendární české vojevůdce v rakouských službách. Roku 1813 porazily Napoleona v „bitvě národů“ u Lipska spojenecké armády Rakouska, Ruska a Pruska v čele s vrchním velitelem Karlem Filipem knížetem Schwarzenbergem a jeho náčelníkem štábu Josefem Václavem Radeckým z Radče. Tito generálové dovedli spojenecké armády na jaře 1814 až do Paříže.

EX2-2B1

Napoleonův vzestup a pád

Mírové smlouvy po druhé koaliční válce (1798–1802) dlouho nevydržely a již roku 1803 znovu vypukl konflikt mezi Francií a Velkou Británií. Napoleon se chystal na invazi do Anglie, proto britská diplomacie iniciovala třetí koalici s Ruskem a Rakouskem, což vedlo k válce roku 1805. Napoleon rychle pacifikoval hlavní rakouskou armádu u Ulmu a poté došel přes Vídeň až k Olomouci. V bitvě u Slavkova dosáhl svého největšího vítězství a výhodného míru. Přesto války i nadále pokračovaly.

Po krachu Napoleonova tažení do Ruska (1812) a mírových jednáních v Praze vypukla v létě 1813 šestá koaliční válka, v níž proti Francii stálo Rusko, Prusko, Rakousko, Švédsko a Velká Británie. Francouzi se do severních Čech dostali několikrát, jejich nejvýznamnější průnik byl zastaven ve dvoudenní bitvě u Chlumce tzv. českou (rusko-rakouskou) armádou a Prusy.

Iniciativu převzali spojenci, jejichž postup vyvrcholil v říjnu 1813 čtyřdenní „bitvou národů“ u Lipska, kde utrpěl Napoleon fatální porážku.

EX2-3A

Od Svaté aliance k rakousko-uherskému vyrovnání

Pokus Svaté aliance vítězných mocností z roku 1815 o zakonzervování Evropy v protirevolučním duchu se příliš nezdařil. Po řadě lokálních povstání zachvátila celou Evropu

na jaře roku 1848 revoluce. V případě Rakouského císařství šlo o jeho holou existenci, neboť čelilo rozsáhlým povstáním jak v Itálii, tak v Uhrách. Revoluční vlny zmítaly i Vídní a s výjimkou pražských svatodušních bouří zůstaly základnou císařské moci hlavně Čechy a Morava, kam také dočasně přesídlil císařský dvůr i říšský sněm. V čele vojsk zasahujících proti povstalcům vynikali důstojníci z českých zemí, z nichž největší slávu si v Itálii získal maršál Josef Václav Radecký z Radče. Po revolučních válkách vnesla průmyslová revoluce do vojenství řadu technických novinek, kterým se musela přizpůsobit také taktika rakouské armády. Tyto změny se v menší míře projevíly již ve válkách roku 1859 v Itálii a v roce 1864 proti Dánsku, avšak definitivním zlomem se stala až prusko-rakouská válka v roce 1866. Pruský útok do Čech s rozhodující bitvou u Hradce Králové jasně ukázal další vývoj vojenství.

EX2-3B1

Revoluční roky 1848–1849 a válka v Itálii

Revoluční rok 1848 téměř smetl Rakouské císařství. Březnové revoluce v severní Itálii, Uhrách i Vídní znamenaly začátek občanské války, do níž následně zasáhly i cizí státy. České země patřily k nejkliďnějším a nejloajálnějším částem monarchie. Čeští vojevůdci, včetně vrchních velitelů maršálů Radeckého a Windischgrätze, se vyznamenali v bojích jak v Itálii, tak v Uhrách. Rakouské císařství zachránilo v duchu austroslavismu jeho slovanské národy, které ale následný Bachův neoabsolutismus velmi zklamal.

Sardinské království se v letech 1848–1849 postavilo do čela sjednocování Itálie a utrpělo fatální porážku. Hledalo proto silného spojence, kterého našlo ve francouzském císaři Napoleonovi III. Na jaře 1859 vypukla válka, v níž Rakušané v Itálii utrpěli sérii porážek. V prohrané rozhodující bitvě u Solferina je vedl sám císař František Josef I. Sardinie poté ale získala pouze Lombardské království, neboť Napoleon III. již nechtěl krváčet pro sardinské zájmy.

EX2-3B2

Dánská a prusko-rakouská válka

„Jaro národů“ přineslo i první válku o Šlesvicko-Holštýnsko (1848–1852), které bylo součástí Německého spolku, ale vládl jim dánský král. Roku 1863 bylo jižní Šlesvicko přímo připojeno k Dánskému království, což se stalo důvodem k válce mezi Německým spolkem a Dánskem. Tažení do Dánska se zúčastnily spolkové armády Pruska a Rakouska jako spojenci, takže se bojů zúčastnili také vojáci z českých zemí. Dánsko bylo poraženo a vévodství dána do správy vítězům.

Toho obratně využil pruský první ministr Otto von Bismarck, hlavní osobnost sjednocení Německa, a sporná území se roku 1866 stala důvodem války mezi Německým spolkem v čele s Rakouskem a Pruskem, podporovaným Italským královstvím. V následné válce Prusko porazilo nejen Rakousko v „českém“ tažení, ale také armády Německého spolku v „mohanském“ tažení. Mikulovským mírem Rakousko vystoupilo z Německého spolku, místo něhož vznikl Severoněmecký spolek v čele s Pruskem.

EX2-3B3

Italské a české bojiště 1866

V Benátkách čelila roku 1866 rakouská armáda pod velením arcivévody Albrechta Rakousko-Těšínského silnějšímu nepříteli. Rakušanům se podařilo postupující Itálie zaskočit a porazit v bitvě u Custozy a v námořní bitvě u ostrova Vis. Po porážce u Hradce Králové však bylo

Benátsko vyklizeno a většina rakouské armády z Itálie putovala k Vídni. Zbývající rakouské jednotky úspěšně bránily postupu Italů do jižních Tyrol.

Krátce před zmiňovanou bitvou u Hradce Králové vtrhly do Čech tři pruské armády přes Šluknovský a Frýdlantský výběžek 22. června a přes Náchod 26. června. V sérii menších bitev porazily Rakušany u Kuřívod, Podolí, Mnichova Hradiště, Jičina, Náchoda, České Skalice, Svinišťan a Dvora Králové. Jen v bitvě u Trutnova Rakušané zvítězili, ale vzápětí prohráli střet u Rokytníku. K rozhodující bitvě došlo 3. července u Hradce Králové. V ní byla celá rakouská armáda poražena a donucena ustoupit přes Moravu (bitva u Dubu a Tovačova) až k Bratislavě (bitva u Lamače), kde pak zaujala obranu na linii Dunaje.

EX2-3B4

Bitva u Hradce Králové 1866

U Hradce Králové se soustředila dosud ustupující rakouská Severní armáda do 1. července a odpočinkem načerpala nové síly. Vrchní velitel polní zbrojmistr Benedek chtěl pokračovat v ústupu, ale byl vystaven tlaku na svedení bitvy. Rozhodl se vyčerpat Prusy v defenzivním boji, kde měla převahu rakouská děla i pěchotní předovky s větším dostřelem a přesností. Následovat měl úder rakouských záloh na pruské křídlo. Benedek také zakázal bodákové zteče v sevřených formacích.

Ráno 3. července zahájili Prusové neúspěšný útok 1. armádou na střed Rakušanů. Ani pruská Labská armáda na rakouském levém křídle nepostupovala podle plánu. Na pravém křídle Rakušanů se ale velitelé sborů nechali svévolně zatáhnout do zbytečného boje o les Svíb, v němž jejich jednotky vykrvácely. Po poledni dorazila na bojiště pruská 2. armáda, která rozprášila zbytky pravého křídla a ohrozila rakouský střed. Benedek vrhnul do protiútoků zálohy, které ale neuspěly, a nezbývalo než ze ztracené bitvy ustoupit.

EX2-3B5

Rakousko-uherské vyrovnání roku 1867 a čeští vojáci ve světě

Po zdrcující vojenské porážce v létě 1866 bylo jasné, že dosavadní víceméně centralistické uspořádání státu již není udržitelné. Požadavky Maďarů na přestavbu říše byly vyslyšeny a monarchie se rozdělila na dvě části: neuherské Předlitavsko, kde zůstal zachován vliv Vídně, a Zalitavsko (Uhry), kde se do stejného postavení dostaly špičky maďarské společnosti. Obě části nadále spojovala osoba panovníka a společná ministerstva války, financí a zahraničních věcí.

Osudy českých vojáků byly v tomto období velice pestré a rozmanité. Naprostá většina jich sloužila v rakouské armádě a mnozí čeští důstojníci si zde získali světový věhlas a renomé. Našli se ale i tací, které osud zavál do různých cizích armád, a tak bychom vojáky a důstojníky z našich zemí našli ve francouzské cizinecké legii, mezi polskými a uherskými povstalci, Garibaldiho červenými košilemi, v turecké armádě, mezi Srby, Černohorci či dalšími balkánskými Slovany nebo v armádách americké Unie či Konfederace, nebo dokonce mezi vojenskými poradci perského šáha.

EX2-3B6

Prusko-francouzská válka a sjednocení Německa

Příčinou války se staly francouzské obavy z posílení Pruska, přičemž Bismarck dokázal Francouze vyprovokovat k vyhlášení války Severoněmeckému spolku, k němuž se přidaly také jihoněmecké státy. Německá ofenziva skončila obležením jedné francouzské armády u Mét a porážkou druhé u Sedanu, kde kapituloval císař Napoleon III. Francie poté vyhlásila

republiku a soustředila se na obranu obléhané Paříže, kterou hájili také místní členové Česko-moravské besedy. V lednu 1871 Francie kapitulovala a následně musela bojovat proti Pařížské komuně v krátké občanské válce, která předznamenala další revoluce ve světě. Němci v zrcadlovém sále versailleského zámku vyhlásili sjednocení Německa v císařství pod pruskou vládou a anektovali Alsasko a Lotrinsko, s čímž se Francie nikdy nesmířila. Dosavadní rovnováha sil v Evropě tak přestala existovat.

EX2-3B7

Založení Červeného kříže a řádové sanitní vlaky

Po bitvě u Solferina roku 1859 bylo bojiště a jeho okolí poseto nejen padlými, ale také více než 20 000 raněnými vojáky. Švýcarský lékař Henri Dunant pomáhal pečovat o raněné a jejich utrpení jej inspirovalo k práci na založení mezinárodní neutrální dobrovolnické humanitární organizace. Tento *Mezinárodní výbor pro pomoc raněným vojákům* (pozdější Mezinárodní Červený kříž) byl založen roku 1863 a o rok později byla podepsána první Ženevská úmluva. Rakousko se k jejímu podpisu připojilo po válce roku 1866.

Pod dojmem obrovského počtu raněných vojáků na malém prostoru u Hradce Králové nechal pražský velkopřevor Řádu maltézských rytířů Othenio Lichnovský Verdenberg v roce 1874 nakoupit a na lazaretní vlaky přestavět devadesát železničních vagónů. Sanitní vlaky se poprvé uplatnily při rakousko-uherské okupaci Bosny a Hercegoviny roku 1878, odkud odvážely raněné a nemocné do Slovinska, Rakouska a Uher.

EX2-5A

Na cestě k Velké válce

Po sjednocení Německa se v Evropě bojovalo již jen na Balkánském poloostrově, kde se boje za nezávislost posléze změnil v teritoriální výboje jednotlivých států. Většina kontinentu však byla na dlouhých čtyřicet let zbavena válečného běsnění. Společně s technickovědeckou revolucí a jejími výsledky – vynálezy obohacujícími lidský život, se mohlo zdát, že se válečné utrpení již nevrátí. Všední realita však přinášela narůstající napětí, množily se politické střety, objevovaly se národnostní, sociální a rasové bouře. Spory v koloniálních záležitostech, soupeření mezi státy o dominanci v zájmových oblastech i strach z rostoucí moci Německa vedly k přeskupování mocenské rovnováhy a ke vzniku dvou mocenských bloků – Trojspolku a Dohody. Společnost, včetně té české, byla pod vlivem rostoucího nacionalismu, který získával čím dál více agresivnější podobu a byl také stále častěji spojován se sociálním darwinismem a různými rasovými teoriemi. Do popředí se dostávala také sociální otázka. Vznikaly první socialistické strany, jejichž politický vliv stále sílil.